

Berních kontrol ubývá, ale doměřené daně rostou

18.10.2011, Hospodářské noviny 16, Česko, Miroslav Petr

Daně

Stát odhaluje větší sumu nezaplacených daní, ale těžko je vymáhá. Nejhuře úřady vymáhají nezaplacené DPH z obchodů s palivy

Daňové kontroly ze strany finančních úřadů jsou rok od roku efektivnější. Berní správa na jedné straně radikálně snižuje počty kontrol, ale na druhé straně se příliš nemění sumy, které finanční úřady daňovým subjektům doměřují k zaplacení. Loni při nižším počtu kontrol suma doměrků dokonce extrémně vzrostla. Ukazuje se však, že stát si sice umí došlápnout víc na hříšníky a úspěšněji chytat „větší ryby“, ale neumí z nich pak dlužné daně vymoci. Nahromaděná částka nezaplacených daní ještě víc roste.

Ze statistiky daňové správy je vidět pokračující pokles kontrol už deset let. V roce 2000 uskutečnily finanční úřady na 187 tisíc kontrol a doměřily při nich kontrolovaným osobám a firmám 7,3 miliardy korun, loni už klesl počet kontrol na necelých 70 tisíc. V minulém roce přitom vzrostla suma, kterou by měli kontrolovaní státu doplatit na 8,3 miliardy – z předloňských 4,6 miliardy.

Podle šéfa Generálního finančního ředitelství Jana Knížka takový trend pokračuje i letos. „Kontroly jsou stále víc a víc cílené na konkrétní skupiny rizikových daňových subjektů,“ uvedl Knížek.

„Finanční úřady se postupně soustřeďují na skupiny firem, u kterých lze čekat s vyšší pravděpodobností nějaké nedostatky – prakticky to byly firmy s obratem nad 1 miliardu korun,“ popisuje svou zkušenost Lukáš Eisenwort z auditorské a poradenské firmy **NSG Morison**. Podle Knížka by měly být už postupně minulostí případy, kdy finanční kontrola bazírovala i na banálních případech, když si podnikatelé neoprávněně odečtou z daní třeba vlastní koupené sako.

Daňoví poradci přesto řadu podobných případů svých klientů řeší nadále. Podle právníka Jiřího Meduny, člena Komory daňových poradců a zástupce společnosti Zada, která hájí při daňových kontrolách i menší firmy nebo živnostníky, je vidět tendence k efektivnějším kontrolám. „Ale jedna věc jsou doměřené daně a druhá věc je to, jak se státu daří je vymoci. A v tom zatím velký úspěch není,“ připomíná Meduna.

Na konci loňského roku dosáhla suma celkových nedoplatků daně, vymáhaných berní správou, částky 106,4 miliardy korun. To je meziroční nárůst o osm miliard. Podle výroční zprávy České daňové správy za loňský rok jsou relativně vymahatelné doměrky do 10 milionů korun. „Nedoplatky nad 10 milionů korun jsou vymahatelné jen zčásti nebo jsou již v mnoha případech zcela nedobytné,“ uvádí výroční zpráva.

Z celkové částky zmíněných 106,4 miliard nedoplatených daní tvoří podle odhadu finančních úřadů objem nedobytných pohledávek ke konci loňského roku mírně přes polovinu. Jde především o marně vymáhané částky DPH a z toho nejvíc z podvodných obchodů s pohonnými hmotami. K podvodům slouží často nastrčení bílého koně nebo firem, které jsou jen krátkodobou prázdnou schránkou.

Ministerstvo financí odhaduje sumu, o kterou pochybní obchodníci s benzinem a naftou ročně okradou stát na DPH, na pět miliard korun, ale spíš ještě víc. Bránit tomu mají nejrůznější legislativní opatření, jako třeba povinná registrace všech obchodníků s palivy či ručení odběratele za dodavatelem nezaplacené DPH. „Může to mít postupně vliv na omezení černého trhu, ale na výsledky je ještě asi brzo,“ říká šéf Společenství čerpacích stanic v ČR Ivan Indráček.

Daně a kontroly 106,4 miliardy korun je kumulovaná suma nedoplatených (vymáhaných) daní ke konci loňska v ČR. Polovina z toho jsou už nedobytné pohledávky. kontroly a doměřené částky Rok
Počet kontrol D oměrka 2010 69 820 8,3 mld. Kč 2009 79 613 4,6 mld. Kč 2008 86 087 6,8 mld. Kč
2007 90 991 5,8 mld. Kč 2006 95 918 6,4 mld. Kč 2005 105 409 3,9 mld. Kč

O autorovi | Miroslav Petr, miroslav.petr@economia.cz